3

NAPREMA

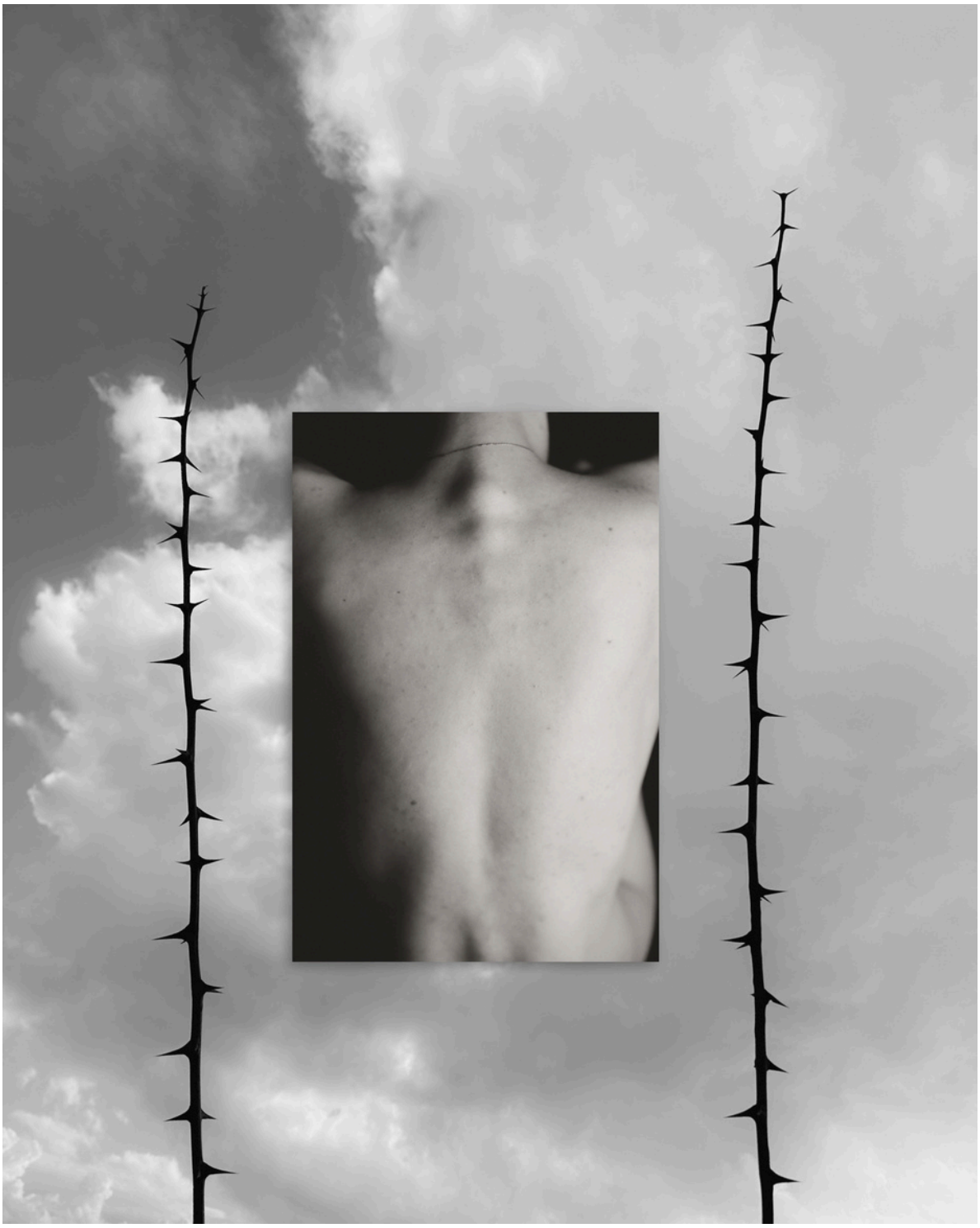
TELO MOJE BELO

3

GALERIJA FSU
6-16. NOVEMBAR 2026.

„TRI NAPREMA TRI" JE CIKLUS IZLOŽBI NASTALIH PREMA KUSTOSKOM KONCEPTU JELENE BALEVIĆ NA KOJIMA UČESTVUJE ŠESTORO MLADIH UMETNIKA RAZLIČITIH UMETNIČKIH USMERENJA, MEDIJA IZRAŽAVANJA I AUTORSKIH POETIKA. OVOGODIŠNJE IZDANJE POSVEĆENO TEMI LJUDSKOG TELA, PREDSTAVLJA UMETNIKE SA DRŽAVNOG UNIVERZITETA UMETNOSTI I PRIVATNIH UMETNIČKIH FAKULTETA, OTVARAJUĆI PROSTOR ZA POREĐENJE RAZLIČITIH UMETNIČKIH PRISTUPA I PROMIŠLJANJE ODNOSA IZMEĐU OBRAZOVANJA I SAVREMENE UMETNIČKE PRAKSE.

Svetlana Šmeleva
“Snaga i ranjivost: Ženska leđa”
Serija fotografija, gum bichromate/oil print
2025

U svom umetničkom projektu istražujem višestranost ženskog iskustva kroz prizmu ranjivosti i snage. Ženska leđa služe kao simbol nevidljivog rada koji žene obavljaju unutar svojih porodica. Ova leđa nose ne samo fizičke terete, već i emocionalni teret, postajući oslonac za njihove najbliže. Želim da prikažem ženu kao umetničko delo — jedinstvenu i dragocenu u svojoj individualnosti, bez filtera; da prkosim aktuelnim standardima lepote i stvorim prostor u kojem žene mogu da vide sebe autentično.

Fotografski akt kao mogući pogled na ženu u Svetlaninom radu postaje nosilac mnogostrukih značenja i slojevitih sadržaja. Pažnju privlači izbor i ugao prikaza ženskog tela - s leđa. Svesno izostavljajući lice, autorka uklanja potencijalne distrakcije koje proizlaze iz izražajne snage pogleda, intenziteta emocija i stanja koje oči mogu da prenesu. Ovakav pristup svedoči o autorkinoj svesti o načinu na koji se žensko telo posmatra, tumači i predstavlja.

Svetlanina žena nije podvrgnuta sveprisutnoj, ponavljajućoj i zamornoj erotizaciji, već je predstavljena naturalistički, gotovo faktografski, bez romantizacije i idealizacije. Telo je dato u svojoj stvarnosti, s gotovo medicinskom neutralnošću koja ne prikriva tragove vremena, iskustva i životnih procesa. Upravo u takvom prikazu se otkriva istina o neminovnim životnim fazama žene, i tragovima koje one ostavljaju ne samo na psihi već i na ženinom fizičkom biću. U svetu oblikovanom dominantno muškim pogledom, o tim promenama se retko govori a žena je često predmet idealizacije i seksualizacije. Njeno telo prikazuje se kao poželjno, negovano i estetski usklađeno sa nametnutim standardima, zanemarujući njegovu realnost, ranjivost, iscrpljenost, fizičke promene, narušeno zdravlje i gubitak onih osobina koje društvo proglašava idealom lepote. Svetlana svesno odbacuje idealizovanu predstavu ženskog tela, usmeravajući pogled ka onome što ona najčešće potiskuje ili prećutkuje.

Leđa kao evidencija protoka života, arhiva iskustva i vremenama, slikarsko platno na kojem je, kroz teksturu kože, konture tela i promene, predstavljena istorija jedne individue.

Autorka pristupa fotografiji tretirajući je istovremeno kao fotografsku sliku i grafički otisak. Utisku doprinosi i eksperimentalni postupak ručnog prenosa laserskog otiska na papir, uz primenu boje, vode i pritiska, korišćenjem grafičke prese ili ručnog alata. Ovaj proces briše jasne granice između fotografije, slikarstva i grafike, dajući slici izraženu materijalnost i dodatnu slojevitost. Fotografija tako prevazilazi funkciju beleženja stvarnosti i postaje prostor nabijem sadržaje, u kojem se telo, vreme i lično iskustvo utiskuju u samu strukturu rada.

Svetlana Šmeleva, rođena je 1986. u Arzamasu, Rusija. Kao vizuelna umetnica i fotografkinja, u zvanju inženjera za komunikacije, u svom radu istražuje teme promena ženskog tela povezanih sa materinstvom i godinama. Projekat obuhvata seriju fotografija, ručno otisnutih tehnikom vodenih i uljanih printova. Svaka fotografija je zasebna priča jedne žene. U svakoj od njih prepliću se lepota i ranjivost.

INSTAGRAM: FOTYA_SHMELEVA

“Supta Virasana”, ležeća heroina Lare Grujin
Skulptura, gips
145 x 45 x 30 cm
2025

U svojim radovima istražujem unutrašnje i spoljašnje pejzaže, odnos između ličnog iskustva, unutrašnjeg sveta i prostora koji nas okružuje. Polazeći od svakodnevnih prizora i situacija, nastojim da kroz radove zabeležim tragove vremena i emocija koje oblikuju moju percepciju sveta. U ovom radu istražujem autoportret kroz nestandardni prikaz sopstvenog tela, koristeći jogijski položaj Supta Virasana.

U po mnogo čemu osobenom autoportretu, autorka kroz lične refleksije i iskustveno postavlja složena pitanja identiteta. Istražujući odnos telesnosti i načina predstavljanja unutrašnjeg, suštinskog u čoveku, Lara koristi sebe kao polaznu tačnu, izražavajući se kroz skulpturalnu formu. Njen akt nije ni jedan od sveprisutnih ležećih aktova kroz istoriju umetnosti - nagih žena u očekivanju ili ispraćanju muškarca. Ona nije ni Venera ni Odaliska, ni premlada Tahićanka, ni francuska prostituka, već samodovoljno biće; autentična i arhetipska. Supta Virasana doslovno znači ležeću junakinju/ratnicu/heroinu, ženu koja otvara svoj grudni koš i dišući duboko postiže savršeni mir.
Sumarno predstavljen u gipsu, rustičnih površina naglašene teksture, ovaj apstrahovani ženski akt ne ostaje samo u okviru estetskog već, udaljujući se od realne osobe, postaje nosilac značenja, prerastajući u simbol božanstva, kulta ili nečeg novog...
U njemu istovremeno prepoznajemo Koru, tipsku figuru žene arhajske Grčke, ali i drvene toteme autohtonih plemena. I upravo tu nailazimo na podudaranje potonjih sa autorkinim umetničkim intencijama - u povezivanju ljudske/životinjske forme sa duhom predaka, prirodom i kolektivnim pamćenjem, i prostornih formi kojima autorka ispunjava svoje simboličke organsko-floralne svetove. Odabir izuzetno lomljivog materijala može ukazati na odnos prema skulpturi koji, u ovom slučaju, ne mora biti zasnovan na ideji večnog umetničkog dela, već može uključivati ciklus nastanka, trajanja i nestajanja.

Lara Grujin rođena je 2003. godine u Beogradu. Godine 2022. upisuje osnovne akademske studije na Fakultetu likovnih umetnosti, na odseku Vajarstvo. Diplomirala je 2026. godine, u klasi profesorke Olivere Parlić Karajanković.

INSTAGRAM: LARA_GRUJIN

Filip Najdanović
Akvareli na papiru
106 x 76 cm
2024

Filip Najdanović (2001, Šid) diplomirao je na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, na slikarskom odseku, u klasi profesorke Bosiljke Zirojević Lečić, gde trenutno pohađa master akademske studije. U svom radu, pored slikarstva, istražuje skulpturu i dokumentarnu fotografiju. Izlagao je na brojnim samostalnim i grupnim izložbama u Srbiji i inostranstvu. Dobitnik je nagrade fondacije „Mali princ" (2026) i stipendije Fonda za mlade talente „Dositeja" (2025).

U akvarelima koji tematski pripadaju seriji „U svoja četiri zida", uočava se sasvim razvijen autorski umetnički rukopis. Glavni akter Najdanovićeve slike je sumarno prikazana muška figura bez lica, u enterijeru kupatila, sa posturom koja nam jasno govori o njegovim preovlađujućim osećanjima i psihološkim stanjima. Baveći se egzistencijalnim pitanjima i temama koje potiču iz promišljanja sopstvenog unutrašnjeg bića, Najdanović progovara ne samo o sebi već i o čoveku današnjice, smeštajući ga u prostor moguće introspekcije u kojem se oseća sigurnim („Kupatilo to je raj, u njemu sam slobodan", Obojeni program).
Kolorit sveden na modre tonove, sivu, belu i mrku bojenu paletu, doprinosi atmosferi tišine i bespomoćnosti. U njoj egzistira čovek bez identiteta, ili u potrazi za istim — onaj koji pokušava da pronađe izlaz ali ga za sada ne nalazi.
U dosadašnjem radu Najdanović istražuje figuraciju, posvećujući pažnju studijskoj anatomiji, karakteru likova i psihološkoj ekspresiji. Posebno ga zanima odnos figure i posmatrača — mogućnost da prikazani lik ostvari neposrednu komunikaciju sa publikom, podstakne prepoznavanje i otvori prostor za lično tumačenje. Najdanovićevi radovi nas pozivaju da zastanemo pred figurom, uspostavimo kontakt sa njom i prepoznamo u njenoj tišini odjek sopstvenih misli i dilema.

Poigravam se sa belinama zidova, umivaonika, veš mašine i tako stvaram jedinstvenu atmosferu. Kupatilo, kao simbol privatnosti, postaje svetilište za razmišljanje, gde se osoba oslobađa spoljnih uticaja i potpuno uranja u svoj unutrašnji dijalog. Kroz korišćenje sebe kao modela, ali i ciljajući na univerzalnost iskustva, nastojim da stvorim slike koje će se lako povezati sa svima koji ih posmatraju.

INSTAGRAM: BLACKKACTUS

najbitnije je muškarcima udovoljiti da kažemo..
let's say the most important thing is to please men

Porodični recept Angeline Pajković ili
“Kako napraviti savršenu ženu”
Video rad 11’10”
Skulptura, papier-mâchée
2024

Okosnica video rada Angeline Pajković je kritika patrijarhalnog narativa sa kojim se mnoge žene suočavaju. Britak i naizgled bezazlen monolog u kojem autorka progovara o pitanjima u čijem centru se nalazi žena, sarkastičnim tonom preispituje opšta mesta partijarhalnog diskursa o ulozi žene; njenom odnosu prema muškarcu, porodici, pravilima ponašanja, izgledu, osobinama i mestu u društvu. Citirajući Rusoove nazadne stavove o ženama, te revidirajući ustaljena mišljenja, umetnica priprema smesu za „savršenu ženu“ razotkrivajući nam mehanizme porodičnih obrazaca i društvenog oblikovanja ženskog identiteta u ranom uzrastu, pitanja ne/prihvatanja, ne/tolerancije i ne/poštovanja ličnih odluka u kontekstu sredine. Kuhinja - od praistorijskog ognjišta do reklamnih kampanja - svesno je odabrana kao sinonim idealnog mesta, u kojem se vrši oblikovanje animalno-antropomorfne, predimenzionirane figure, koja izgledom referiše na neolitske boginje plodnosti. Naizgled jednostavna svakodnevna radnja prerasta u kritički čin, otvarajući prostor za preispitivanje nametnutih ideala koji nažalost i dalje živo oblikuju iskustvo savremene žene.

Pošto je moguće izdvojiti telo, ali ne i dušu, pokušala sam da je nekako “nakalemim” pa sam smesu, koja se koristi da oblikuje figuru, izradila od starih fotografija, zapisa iz dnevnika, starih poruka kao i stvari koje sam slušala ili su mi drugi govorili godinama. Standard i očekivanja od strane drugih nisam nikada uspela da dostignem. Ovaj rad prikazuje da rezultati tih očekivanja i pritisak koji, često nesvesno, stavljamo na druge, pogotovo kada su ti, drugi, u nekoj fazi razvijanja, u najvećem broju slučajeva ima više loših posledica nego dobrih rezultata. Zato pri kraju figura ne izgleda savršeno. Svi osećamo pritisak od strane društva kao i od strane bližnjih. (...) Rad je inspirisan performansom Semiotics of the Kitchen, Marte Rosler koja ulazi u tu feminističko parodijsku koncepciju komodifikovanih verzija tradicionalnih ženskih uloga u modernom društvu.

Angelina Pajković, rođena je 25. februara 2004. godine u Beogradu. Diplomirala je osnovne studije na Fakultetu likovnih umetnosti u Beogradu, na modulu Novi mediji. U svom radu služi se performansom, fotografijom i drugim medijima dok istražuje preseke lične borbe, pritisaka i samopercepcije u društvu.

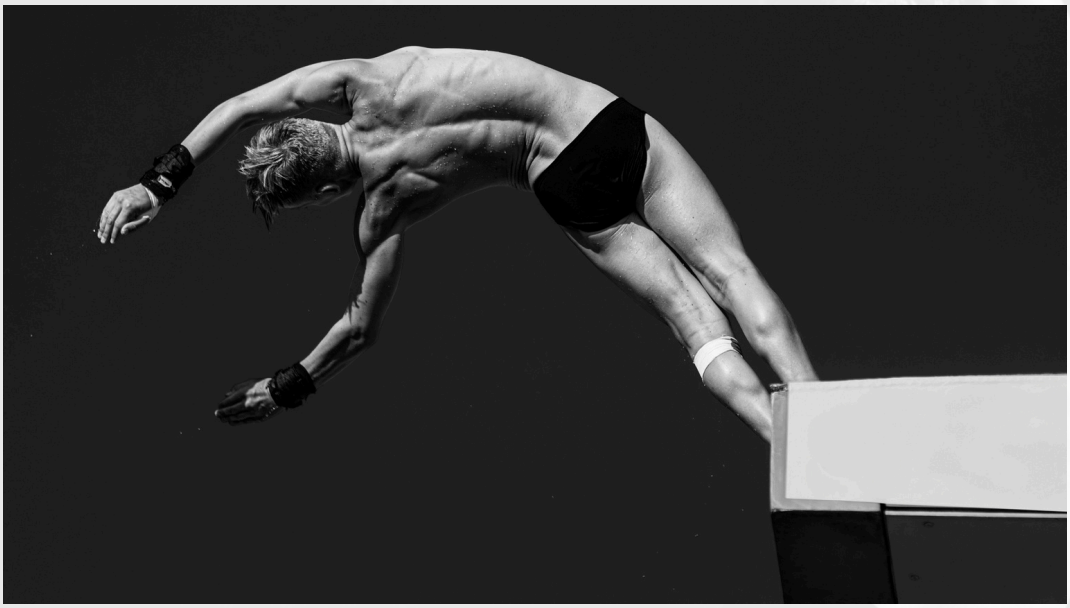

Neidentifikovani večernji akt Aleksandra Pešića
Digitalni kolaži
2025

Serija digitalnih kolaža nastala na predavanjima večernjeg akta, kroz istraživanje mogućnosti interpretacije ljudske figure svođenjem forme na jednostavne površine i teksture. Kroz intenzivne boje, rad istražuje odnos pozitivnog i negativnog prostora, redukuje informacije, i eksperimentiše sa principima grafičkog dizajna i digitalne obrade slike.

Pešićeva digitalna slika se sastoji od bojenih površina tretiranih jarkim osvetljenjem, oštrim granicama svetlosti i senke, i snažnim kontrastima često komplementarnih boja. Boje ispunjavaju vidno polje i uveseljavaju nas tek toliko da prenebregnemo osećaj praznine, atmosferu usamljenosti i hladnoće na slici... U njoj je ženska figura svedena na znak, na prvi među jednakim predmetima. Uopštavanjem ličnih karakteristika i uklanjanjem lica — ukidanjem identiteta, ona simbolizuje savremenog čoveka, naglašavajući njegovu instrumentalizaciju. Čovek, obesmišljen kao individua, postaje puki patern — strukturalni element slike i sistema u kojem nema mesta sentimentalnosti. Negove emocije su ukinute, duša je odstranjena, a upotrebna vrednost i utilizacija dovedeni do savršenstva. Od istorijskog ropstva u kojem je tretiran kao vlasništvo ili mu je sloboda gotovo potpuno oduzimana — poput robova čija je jedina svrha bila da sagrade piramidu za svog vladara — do današnjeg operatera u kol-centru, proteže se ista nit: ukidanje humanosti u cilju stvaranja korporativnog profita. Unificirani pojedinac, smešten u okvire radnih, ekonomskih i društvenih normativa, podoban je za kontrolu i upravljanje. Različitost se ne toleriše — ona je opasna, baš kao i mišljenje. Težnja savremenih ekonomskih sistema zasnovana je na standardizaciji čoveka i smanjenju proizvoljnosti. Čovek današnjice nalazi se u Veberovom „gvozdenom kavezu“ u kojem više nije prisiljen na rad izričitom naredbom, već nepostojanjem realne mogućnosti da postupi drugačije.

Aleksandar Pešić (Beograd, 2002) je umetnik i dizajner. Diplomirao je višemedijsku umetnost na Fakultetu savremenih umetnosti u klasi Vojislava Klačara, nakon čega je upisao master studije u oblasti grafičkog dizajna na Fakultetu primenjenih umetnosti. Njegovo izlagačko iskustvo obuhvata digitalne skulpture, performans, instalacije, kao i umetničke publikacije objavljivane u zbornicima i antologijama u regionu.

„Dubina percepcije“ Vojislava Gelevskog
Fotografije
2023

Vojislav Gelevski (1983, Beograd) diplomirao je na Departmanu za filmsku i televizijsku kameru Akademije umetnosti u Beogradu a trenutno je na master studijama Digitalnih umetnosti Fakulteta za medije i komunikacije. Kao direktor fotografije i fotograf sarađivao je na filmskim i televizijskim projektima sa domaćim i inostranim produkcijama, kao i međunarodnim organizacijama. Član je Udruženja filmskih umetnika Srbije i Organizacije za zaštitu autorskih prava filmskih autora Srbije. Višegodišnji član žirija Festivala autorskog filma u Beogradu, angažovan je i kao gostujući predavač i asistent u nastavi u Internacionalnoj školi u Beogradu.

U seriji fotografija „Dubina percepcije“, Gelevski istražuje krajnje mogućnosti ljudskog tela, predstavljajući ga kroz fizičku spremnost i izuzetnu kontrolu pokreta vrhunskih sportista. Izdvojeno iz uobičajenog okruženja i uhvaćeno u vazduhu, telo se oslobađa svakodnevne funkcionalnosti i postaje dominantna likovna forma. U tim kratkim trenucima lebdenja, rotacije i promene položaja ono kao da prkosi zakonima fizike, otkrivajući potencijale koji nadilaze uobičajeno ljudsko iskustvo.
Skakači predstavljaju odjek antičkog ideala telesne lepote, snage i savršenstva, oličenog u atletskom muškom telu. Poput antičkih heroja, na granici ljudskog i božanskog, njihova fizička moć je dovedena do krajnjih granica. Njihova tela istovremeno podsećaju na precizne, gotovo mašinske mehanizme, čija koordinacija i kontrola pokreta svedoče o izuzetnim mogućnostima ljudske fiziologije.
Fotografija zaustavlja pokret u trenutku u kojem telo postaje samostalna, dinamična skulpturalna forma. Njegova linija, položaj, napetost i odnos prema prostoru grade sopstvenu likovnu logiku i poetiku. Bez potrebe za dodatnim narativnim elementima, telo zauzima čitavo značenjsko i vizuelno polje fotografije, postajući istovremeno njen motiv i suština.

Fotografije su nastale tokom međunarodnog juniorskog prvenstva u skokovima u vodu u Rijeci 2023. godine, sa namerom da zabeleže upravo one trenutke koji suštinski ostaju nevidljivi. Fotografija tako postaje način da se zaustavi ono što je gotovo nemoguće sagledati u realnom vremenu. Telo se pojavljuje ne samo kao sredstvo vrhunskog fizičkog dostignuća već i kao promenljiva forma čije mogućnosti otkrivamo tek kada pokret postane fotografski Zapis.

INSTAGRAM: GELEVSKI_V

FSU FAKULTET SAVREMENIH UMETNOSTI

ALEKSANDAR
PEŠIĆ
SVETLANA
ŠMELEVA
VOJISLAV
GELEVSKI

LARA
GRUJIN
FILIP
NAJDANOVIĆ
ANGELINA
PAJKOVIĆ